

SAMLM

SERVEI D'ARXIU MUNICIPAL DE LLORET DE MAR

FONS COMERCIAL I D'EMPRESA

Descripció i inventari del fons

802.- “Pujol Hermanos y Cia.”; Societat comendatària “Arxer Hermanos y Cia.”; i per “José Moré:Comisiones y representaciones”

Descripció del fons comercial i d'empresa

802.- “Pujol Hermanos y Cia.”; Societat comendatària “Arxer Hermanos y Cia.”; i per “José Moré: Comisiones y representaciones”

FITXA DE DESCRIPCIÓ.

Codi de referència

Codi país CAT Codi arxiu SAMLM Codi 802

Títol del fons

FACTORIA DE SURO "PUJOL HERMANOS Y CIA." / "ARXER HERMANOS Y CIA." / "JOSÉ MORÉ: COMISIONES Y REPRESENTACIONES".

Dates de formació

1864 - 1927

Nivell de descripció

Inventari.

Volum i suport

4 capsos (0,5 m.l.)
Paper .

Nom(s) del(s) productor(s)

Tota aquesta documentació ha estat produïda per la Societat comendatària "Pujol Hermanos y Cia."; Societat comendatària "Arxer Hermanos y Cia."; i per "José Moré: Comisiones y representaciones".

Història de l'organisme/Biografia del productor

El dia 2 de desembre de 1888, reunits Pelegrí i Agustí Pujol i Conill, i Francesc de P. Rissech i Vilallonga atorguen escriptura de constitució de la societat mercantil Pujol Hermanos y Cía.

Encapçalen la seva declaració d'intencions dient que pel fet d'existir a la comarca de Lloret de Mar grans extensions de bosc, la producció de suro del qual és més gran que la que es transforma en la població, circumstància que ofereix al comerç i a la indústria esperances de lucre, han convingut a associar-se per a l'explotació del suro, però que, endemés, amb la finalitat de proporcionar major benefici a la societat que es constitueix, aquesta es dedicarà també al negoci bancari.

...

El mateix dia i davant del mateix notari s'atorga una escriptura de conveni entre Pelegrí Pujol i Conill, en la seva qualitat de gerent de Pujol Hnos. y Cía. i Josep Moré Vidal, industrial, en la qual consta que la parta atorgant nomena Josep Moré Vidal, director de la fabricació de taps.

...

El dia 11 de febrer de 1906 es produeix la dissolució de la Societat Pujol Hnos. y Cía. i, quasi al mateix temps que desapareixia la societat, s'esdevenia, el 26 d'abril d'aquell mateix any, el decés d'un dels seus socis: Josep Moré i Vidal.

Davant el notari Josep Granell i Grau, resident a Lloret de Mar, compareixen els germans Agustí i Pelegrí Pujol i Conill i el soci comendatari Francesc de P. Rissech i Vilallonga per fer constar que la societat ha produït resultats tan satisfactoris com el fundadors es prometien, gràcies, a part del zel dels gerents i del concurs eficaç del comendatari, a la laboriositat i intel·ligència de part del personal superior empleat.

Igualment fan constar que amb la doble finalitat de premiar els serveis del personal esmentat i desenvolupar aquell negoci aprofitant els elements acumulats durant tants anys, amb l'aportació de nou capital s'ha constituït, entre els que compareixen i els senyors Fèlix i Joan Arxer i Guasch, una nova entitat jurídica sota la denominació social d'Arxer Hnos. y Cía., societat en comandita, que es dedicarà als mateixos negocis que la societat Pujol Hnos. y Cía. en virtut del que queda dissolta aquesta última.

La nova societat es constitueix per un període de cinc anys prorrogable per altres cinc, i així successivament, i queda la nova societat constituïda per Fèlix i Joan Arxer i Guasch, en qualitat de socis col·lectius, i els germans Pujol i Conill i Francesc de P. Rissech i Vilallonga, com a socis comendataris. La nova societat es podrà dissoldre per expiració del termini del contracte o per pèrdua de la meitat del capital social.

La vida de la societat Arxer Hnos. y Cía. va ser molt efímera per raons que no apareixen pas gaire clares, però que podem assenyalar dues des possibles: primerament que, en constituir-se la societat, ja sembla que s'havia iniciat un declivi en la indústria tapera; en segon lloc, perquè els germans Arxer, davant d'un possible empitjorament de la situació de la indústria tapera al nostre poble, decideixen, abans que això s'esdevingui, desfer-se del negoci lloretenc i dirigir els seus passos vers una altra població de major entitat suro-tapera, com era Sant Feliu de Guíxols.

...

L'escriptura notarial de la liquidació d'Arxer Hnos. y Cía. no s'esdevé fins el 30 d'octubre de 1916 i, ratificada posteriorment per una d'altra de 30 d'agost de 1917.

Pel que fa a la documentació de l'empresa "José Moré: Comisiones y representaciones", evidentment, pertany a l'activitat desenvolupada per Josep Moré Crosas, que va succeir el seu pare com a soci comendatari a la nova societat creada pels germans Arxer.

Segurament abans d'iniciar-se el procés de liquidació de la societat Arxer Hnos. y Cía. trobem Josep Moré Crosas que, qui sap si sota l'empenta del seu pare, en veure abans de morir que Pujol Hnos. y Cía havia iniciat el seu declivi, l'aconsella a dirigir els seus passos vers altres viaranyes a més a més del negoci suro-taper, perquè d'una altra manera no es comprendria el camí que pren vers l'exercici de representant i l'acció de comissionista dintre de diversos àmbits comercials. Pel que fa al negoci suro-taper el trobem com a fabricant de taps, com a agent de compra i venda de taps,

coma representant i comissionista en transaccions de taps, carracs, suro... En l'apartat bancari, se'l troba com a cobrador de lletres; en el terreny de les assegurances representa la companyia asseguradora El Norte, i en el ram alimentari és l'agent d'un cert nombre de productors: de Miquel Puig de Figueres, majorista d'olis, de la SA Damm de Barcelona, de Belda y Cía de Novelda, majorista de safrà, etc. Tota aquesta informació es troba recollida en diversos llibres, llibres copiadors de cartes i llibres de comptes i de factures.

(extret de: VILÀ i GALÍ, Agustí M^a La indústria suro-tapera a Lloret de Mar. Col·lecció Es Frares, núm. 4. Ajuntament de Lloret de Mar. 2002.)

Història arxivística

La societat comendatària "Pujol Hnos y Cía.", dedicada a la fabricació i comercialització del suro i, tanmateix, a l'emprestit bancari, fou dirigida pel lloretenc Josep Moré i Vidal. A principis de 1906 es produeix la dissolució d'aquesta empresa i es crearia una nova societat controlada pels germans Arxer: "Arxer Hnos. y Cía" que tindria la mateixa finalitat, els mateixos treballadors, el mateix edifici i, fins i tot, els mateixos clients que l'empresa anterior. Casualment, però, poc després de crear-se la nova societat, es va produir la mort de Josep Moré i Vidal, per la qual cosa, encomanaren la direcció d'aquesta nova empresa al seu fill Josep Moré i Crosas.

La família Moré, doncs, va guardar la documentació produïda per ambdues empreses i, més tard, també s'incorporà la documentació produïda per la seva pròpia empresa: "José More: comisiones y representaciones", dedicada a diverses activitats.

No obstant això, per tal d'organitzar la documentació, s'ha optat per crear dos subfons diferenciats. D'una banda s'ha agrupat tota la documentació produïda per "Pujol Hnos. y Cía." i per "Arxer Hnos. Cía", atès que hi ha una clara continuïtat en el negoci i en la producció documental. I, de l'altra, s'ha creat un subfons per a la documentació produïda per l'empresa "José Comas: Comisiones y representaciones".

La senyora Assumpció Comas va deixar la documentació al senyor Agustí Mª Vilà per tal que pogués elaborar el seu estudi sobre la indústria suro-tapera a Lloret de Mar; però amb la indicació que, un cop analitzada, la portés en aquest servei d'arxiu municipal per tal que fos convenientment organitzada i custodiada (tal i com ho va fer a principis de l'any 2002).

Dades sobre l'ingrés

La documentació ingressà a l'arxiu a principis de l'any 2002 i ha estat cedida en acte públic el dia 25 de novembre de 2005.

Abast i contingut informatius

Aquest fons documental va del 1864 fins el 1927. Bona part del fons fa referència a la formació i evolució econòmica de les tres empreses esmentades: fundació, dissolució, correspondència, llibres de comptes...

Per tal d'organitzar la documentació, s'ha optat per crear dos subfons diferenciats. D'una banda s'ha agrupat tota la documentació produïda per "Pujol Hnos. y Cía." i per "Arxer Hnos. Cía", atès que hi ha una clara continuïtat en el negoci i en la producció documental. I, de l'altra, s'ha creat un subfons per a la documentació produïda per l'empresa "José Comas: Comisiones y representaciones".

Avaluació, tria i eliminació

No s'ha fet cap procés d'avaluació i/o eliminació de documents.

Incrementes

No es creu que pugui aparèixer més documentació referida a aquestes empreses.

Sistemes d'organització

Per tal d'organitzar la documentació, s'ha optat per crear dos subfons diferenciats. D'una banda s'ha agrupat tota la documentació produïda per "Pujol Hnos. y Cía." i per "Arxer Hnos. Cía", atès que hi ha una clara continuïtat en el negoci i en la producció documental. I, de l'altra, s'ha creat un subfons per a la documentació produïda per l'empresa "José Comas: Comisiones y representaciones"

La documentació és encapsada i es troba en bones condicions de conservació.

Condicions d'accés

La documentació d'aquest fons és d'accés públic, mentre es mantingui en bon estat de conservació.

Condicions de reproducció

Per tal d'assegurar l'adequada conservació d'aquest fons, no es permet la seva reproducció.

Llengua i escriptura

Català i castellà.

Característiques físiques i requeriments tècnics (Conservació)

La documentació es conserva en dipòsits condicionats a una temperatura de 18° C. i a una H.R. del 60%.

Instruments de descripció

Hi ha un inventari, en suport paper, que es troba disponible a la biblioteca auxiliar de l'arxiu. Tanmateix, l'inventari també es pot consultar a través d'una base de dades informàtica.

**Ajuntament de
Lloret de Mar**
Servei d'Arxiu Municipal

Existència i localització dels originals

Existència i localització de còpies

Unitats de descripció relacionades

Bibliografia

VILÀ i GALÍ, Agustí M^a La indústria suro-tapera a Lloret de Mar. Col·lecció Es Frares, núm. 4. Ajuntament de Lloret de Mar. 2002

Notes

Autoria i fonts

Joaquim Daban i Massana.

Regles i convencions

Data(es) de la (es) descripció(ns)

Setembre de 2005

QUADRE DE CLASSIFICACIÓ.

802.- FONS DE LA FACTORIA DE SURO “PUJOL HERMANOS Y CIA.” / “ARXER HERMANOS Y CIA.” / “JOSÉ MORÉ: COMISIONES Y REPRESENTACIONES”.

802.1.- FONS DE LA FACTORIA DE SURO “PUJOL HERMANOS Y CIA.” / “ARXER HERMANOS Y CIA.”

802.1.100.- FUNDACIÓ, DISSOLUCIÓ I ÒRGANS DE
GOVERN.

802.1.200.- ADMINISTRACIÓ.

802.1.300.- GESTIÓ ECONÒMICA.

802.1.400.- ALTRES ACTIVITATS

802.2.- “JOSÉ MORÉ: COMISIONES Y REPRESENTACIONES”.

802.2.100.- FUNDACIÓ, DISSOLUCIÓ I ÒRGANS DE
GOVERN.

802.2.200.- ADMINISTRACIÓ.

802.2.300.- GESTIÓ ECONÒMICA.

802.2.400.- ALTRES ACTIVITATS.

Inventari del fons comercial i d'empresa

802.- “Pujol Hermanos y Cia.”; Societat comendatària “Arxer Hermanos y Cia.”; i per “José Moré: Comisiones y representaciones”

Inventari del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

SIG.SIST	802.1.100
FONS	FACTORIA SURO " PUJOL HERMANOS " - "ARXER HERMANOS" - "JOSÉ MORÉ: COMISIONES Y REPRESENTACIONES"
SUBFONS	FACTORIA SURO " PUJOL HERMANOS " - "ARXER HERMANOS"
SECCIÓ	FUNDACIÓ, DISSOLUCIÓ I ORGANS DE GOVERN

ASSUMPTE	DATA	SIG. TOP
ESCRITURA DE FUNDACIÓ DE LA SOCIETAT COMANDATARIA "PUJOL HNOS. Y COMPAÑIA".. . .	1888	66.189.2
ESCRITURA NOTARIAL DE DISSOLUCIÓ DE LA SOCIETAT "PUJOL HNOS. Y CIA." I DE CONSTITUCIÓ DE LA NOVA SOCIETAT COMANDATARIA "ARXER HNOS. Y CIA.".. . .	1906	66.189.3
ESCRITURA NOTARIAL DE NOMENAMENT DE DIRECTOR DE LA FÀBRICA "PUJOL HNOS. Y CIA." A FAVOR DE JOSEP MORÉ I VIDAL. . .	1888	66.189.1
ESCRITS LIQUIDACIÓ SOCIETAT " ARXER HERMANOS ". . .	1911 - 1916	66.189.4
"LA INDUSTRIA CORCHERA" POR F DE P. CIRIQUIAN. LLIBRE MANUAL SOBRE LA TÈCNICA DE MANIPULACIÓ I FABRICACIÓ DEL SURO..	1888	66.191.3

Inventari del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

SIG.SIST	802.1.200
FONS	FACTORIA SURO " PUJOL HERMANOS " - "ARXER HERMANOS" - "JOSÉ MORÉ: COMISIONES Y REPRESENTACIONES"
SUBFONS	FACTORIA SURO " PUJOL HERMANOS " - "ARXER HERMANOS"
SECCIÓ	ADMINISTRACIÓ

ASSUMPTE	DATA	SIG. TOP
CONVENI PER A LA CESSIÓ DE MÀQUINA DE SURO I PER A LA SEVA REPRESENTACIÓ I VENDA A LA PROVINCIA DE GIRONA. . .	1897	66.188.10
COPIADOR CARTES. . .	1909 - 1911	66.190.1
COPIADOR CARTES / EXPEDICIONS I COMPTES / CORRESPONDÈNCIA . . .	1910 - 1922	66.189.13
CORRESPONDÈNCIA " PUJOL HERMANOS ". . .	1889 - 1895	66.189.10
CORRESPONDÈNCIA ENTRE SENYOR PASCUAL I SENYOR GUINART. . .	1911	66.189.8
FULLS EN BLANC MEMBRET " PUJOL HERMANOS " I "ARXER HERMANOS". . .	1900 ca.	66.189.12
LLETRA CANVI PROTESTADA I TRAMITACIÓ / CORRESPONDÈNCIA. . .	1895 - 1911	66.188.8
SENTÈNCIA ARBITRAL SOBRE UN DEUTE DE "PUJOL HNOS." A FAVOR DE MARTÍ DALMAU. . .	1894	66.188.9

Inventari del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

SIG.SIST	802.1.300
FONS	FACTORIA SURO " PUJOL HERMANOS " - "ARXER HERMANOS" - "JOSÉ MORÉ: COMISIONES Y REPRESENTACIONES"
SUBFONS	FACTORIA SURO " PUJOL HERMANOS " - "ARXER HERMANOS"
SECCIÓ	GESTIÓ ECONÒMICA

ASSUMPTE	DATA	SIG. TOP
AGENDA COMPTABILITAT. . .	1904	66.188.2
FULLS COMPTABILITAT " PUJOL HERMANOS ". . .	1905	66.189.9
LLIBRE D'EXTRACTES DE COMPTES A CLIENTS I PROVEÏDORS. . .	1904 - 1911	66.188.1
LLIBRE MAJOR COMPTABILITAT. . .	1905 - 1916	66.191.1
LLIBRETA DE COMPTABILITAT. . .	1864 - 1888	66.188.4
LLIBRETA DE COMPTABILITAT. . .	1906 - 1908	66.188.3
QUADERN COMPTABILITAT. . .	1872	66.188.6
REBUTS A NOM DE GERMANS PUJOL I GERMANS DESUMVILÀ. . .	1903	66.189.6
REBUTS A NOM DE JOAQUIM FERRER I FREDERIC SENDRA. . .	1890	66.189.5
TALONARI FACTURES A NOM DE " FRANCISCO TEIXIDÓ E HIJOS / BADALONA ". . .	1915	66.188.5

Inventari del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

SIG.SIST	802.1.400
FONS	FACTORIA SURO " PUJOL HERMANOS " - "ARXER HERMANOS" - "JOSÉ MORÉ: COMISIONES Y REPRESENTACIONES"
SUBFONS	FACTORIA SURO " PUJOL HERMANOS " - "ARXER HERMANOS"
SECCIÓ	ALTRES ACTIVITATS

ASSUMPTE	DATA	SIG. TOP
ESCRITS PROPOSTES REGIDOR AGUSTÍ PUJOL. . .	1891	66.188.11
QUADERN REGISTRE ACCIONS I VALORS BORSARIS. . .	1886 - 1888	66.189.11

Inventari del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

SIG.SIST	802.2.200
FONS	FACTORIA SURO " PUJOL HERMANOS " - "ARXER HERMANOS" - "JOSÉ MORÉ: COMISIONES Y REPRESENTACIONES"
SUBFONS	"JOSÉ MORÉ: COMISIONES Y REPRESENTACIONES"
SECCIÓ	ADMINISTRACIÓ

ASSUMPTE	DATA	SIG. TOP
COPIADOR CARTES. . .	1910 - 1915	66.190.2
COPIADOR CARTES. . .	1915 - 1920	66.191.2
COPIADOR CARTES / EXPEDICIONS I COMPTES / CORRESPONDÈNCIA . . .	1910 - 1922	66.189.13

Inventari del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

SIG.SIST	802.2.300
FONS	FACTORIA SURO " PUJOL HERMANOS " - "ARXER HERMANOS" - "JOSÉ MORÉ: COMISIONES Y REPRESENTACIONES"
SUBFONS	"JOSÉ MORÉ: COMISIONES Y REPRESENTACIONES"
SECCIÓ	GESTIÓ ECONÒMICA

ASSUMPTE	DATA	SIG. TOP
COMpte ARTUR REGÉS I MONCERDÀ COM A TUTOR DE SALVADOR RAURELL. . .	1927	66.189.7
LLIBRE MAJOR COMPTABILITAT. . .	1915 - 1925	66.190.3

Inventari del Servei d'Arxiu Municipal de Lloret de Mar

SIG.SIST	802.2.400
FONS	FACTORIA SURO " PUJOL HERMANOS " - "ARXER HERMANOS" - "JOSÉ MORÉ: COMISIONES Y REPRESENTACIONES"
SUBFONS	"JOSÉ MORÉ: COMISIONES Y REPRESENTACIONES"
SECCIÓ	ALTRES ACTIVITATS

ASSUMPTE	DATA	SIG. TOP
LLISTAT EMPLAÇAMENT FITES DEFINIDORES TERME LLORET. . .	1927 ca.	66.188.7